

Звіт про роботу
Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру
учнівської молоді за 2020 рік

***Мережа закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного
напрямку***

Станом на 01.12.2020 року мережа закладів позашкільної освіти становить 7 установ:

- Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді – ПОЕНЦУМ (виконувач обов'язків директора Сусахіна Л.В.), у його складі 5 відокремлених структурних підрозділів: філії у Кобеляцькому, Полтавському, Шишацькому районах, у м. Решетилівка; обласний дитячо-юнацький оздоровчий табір „Еколог”;
- Кременчуцький еколого-натуралістичний центр учнівської молоді – КЕНЦУМ (директор Бельська В.В.);
- Миргородський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді – МЦЕНТУМ (директор Ночна Н.І.);
- Лубенська міська станція юних техніків і натуралістів - СЮТН (директор Лисенко С.В.);
- Карлівська районна станція юних натуралістів (директор Тютюнник Т.А.);
- Миргородська районна станція юних натуралістів (директор Станіславський В.М.);
- Пирятинська районна станція юних натуралістів (директор Левченко Ю.М.).

Робота організаційних форм

У 2020 році мережа творчих учнівських об'єднань еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти в СЮН/ЕНЦ області склала 301 гурток (на 11 гуртків менше, ніж у минулому навчальному році), в яких різними формами екологічної діяльності були охоплені 4366 вихованців за всіма віковими рівнями (кількість дітей зменшилась на 232 вихованці).

Робота творчих учнівських об'єднань здійснювалася за 41 профілем.

Робота гуртків еколого-натуралістичного напрямку була організована і в закладах загальної середньої освіти. Всього в них працювало 423 гуртки, які охоплювали 6058 вихованців (зменшення на 116 гуртків/1393 вихованці).

На базі дев'яти комплексних закладів позашкільної освіти працювало 46 еколого-натуралістичних творчих учнівських об'єднань з охопленням 914 вихованців (зменшення на 8 гуртків/152 вихованці).

Усього у 2020 році в закладах освіти області діяло 770 еколого-натуралістичних учнівських об'єднань, в яких додаткову освіту з природничих дисциплін отримували 11338 вихованців (зменшення на 135 гуртків/1777 вихованців).

Крім профільних гуртків, у закладах освіти діяли студії, клуби, відеоклуби, екотеатри, агітбригади, експедиційні загони, юннатівські та екологічні секції, учнівські виробничі бригади, учнівські лісництва, наукові товариства тощо.

Методична робота

Протягом 2020 року було проведено: фахових семінарів - 2, методичних рад – 4, інформаційно-методичних нарад - 14, творчих звітів – 11, педагогічних виставок - 2, педагогічних практикумів – 2.

У 2020 році проведено: обласний он-лайн семінар директорів закладів позашкільної освіти на тему: „Робота закладу позашкільної освіти в умовах нового 2020/2021 навчального року”; обласний семінар керівників гуртків „Розвиток пізнавальних, практичних та підприємницьких компетентностей вихованців на заняттях гуртків”, он-лайн вебінар „Психологічні посиденьки”, майстер-класи для різних категорій педагогічних працівників.

Працюючи над підвищенням свого професійного рівня, педагоги взяли участь у роботі наступних методичних заходів:

освітній толоці позашкільників; Всеукраїнському семінарі-практикумі „Великий біологічний колоквиум”; засіданні обласного методичного об’єднання педагогів декоративно-ужиткового мистецтва закладів позашкільної освіти у м. Кременчук; он-лайн нараді директорів обласних ЕНЦ/СЮН з питань дистанційної роботи під час карантину; Веб-семінарі з директорами ЕНЦ/СЮН, керівниками учнівських лісництв „Шкільна дуальна освіта в шкільних учнівських лісництвах закладів освіти та лісогосподарських підприємств України”; он-лайн педагогічній студії „Особливості підготовки та оформлення рукописів навчальної літератури для позашкільних закладів системи освіти”; вебінарі „Інформаційна прозорість та відкритість закладів освіти Полтавщини”; нараді директорів обласних ЗПО; обласному фестивалі соціально-психологічних практик – 2020 для практичних психологів і соціальних педагогів; вебінарі „Асоціативний підхід: розвиваємо мислення та творчість”; вебінарі „Дослідницька діяльність в екологічному вихованні учнів початкової школи”; вебінарі „Психологічна підготовка школярів до участі в конкурсах та олімпіадах”; практичній міжсекторальній он-лайн конференції „Захист прав дітей у цифровому середовищі”; методичному об’єднанні організаторів роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку; круглому столі „Сучасні підходи до профілактики вживання неповнолітніми наркотичних речовин”.

Взяли участь у роботі *конференцій*: он-лайн конференції членів правління МАПО; он-лайн конференції „Еколого-освітня діяльність у напрямку збереження та відтворення малих річок України задля сталого розвитку”; Всеукраїнських он-лайн нарадах директорів ЗПО; он-лайн мості „Форум позашкільників-2020”; Міжнародній Українсько-Литовській конференції в рамках проекту співпраці у сфері розвитку „Допомога у сфері освіти регіонам східної України, що постраждали від конфлікту: забезпечення якості неформальної освіти”; он-лайн конференції членів ГО „Спілка освітян України”.

Особлива увага приділялась робот з молодими педагогічними кадрами. В області працюють школи молодого педагога, семінари-практикуми, де керівники гуртків-початківці можуть отримати методичну допомогу.

Педагогічні працівники еколого-натуралістичних центрів та станцій юних натуралістів у містах та районах області проводять роботу щодо розвитку позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку у закладах новостворених об’єднаних територіальних громад. Спільно з опорними

школами проведено ряд цікавих та змістовних заходів, тренінгів, конкурс педагогічної майстерності, обмін посадковим матеріалом тощо.

Педагогічний колектив ПОЕНЦУМ працює над науково-методичною проблемою: *«Формування ціннісних компетентностей у вихованців шляхом упровадження інноваційних технологій, нетрадиційних форм, методів навчання і виховання»*. Для реалізації науково-методичної проблеми педагогічними працівниками центру проводиться апробація новітніх інноваційних технологій та досліджень. Результати роботи над проблемою педагоги висвітлюють у своїх науково-методичних розробках, сценаріях інтелектуально-пізнавальних та виховних заходів, статтях до науково-практичних збірників, конференцій, дописах у друковані засоби інформації, матеріалах, які надсилаються на щорічні всеукраїнські фахові конкурси педагогічної майстерності, такі як Всеукраїнський конкурс програм, науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти, Всеукраїнська щорічна заочна виставка видавничої продукції з еколого-натуралістичного напрямку – заочні педагогічні читання „Позашкільна педагогіка”. У поточному році для участі у цих заходах направлено матеріали:

науково-методичних розробок – 8;

методичних рекомендацій – 5;

навчальних програм – 2;

методичних посібників – 6.

У 2020 році педагогічним колективом Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру видано 6 випусків інформаційно-методичних вісників (300 екземплярів):

- „Екологічне виховання учнівської молоді - невід’ємна складова екологічної культури”;

- „Булінг, конфлікти та агресія у підліткових колективах”;

- „Упровадження інформаційних технологій у закладі позашкільної освіти”;

- „Навчально-оздоровчі проекти для обдаровані молоді”;

- „Методика проведення дослідницької роботи з рослинництва”;

- „Юннатія Полтавщини крокує вперед”.

Колектив обласного еколого-натуралістичного центру презентував свою діяльність під час XI Міжнародної виставки „Сучасні заклади освіти – 2020”. За представлену на конкурсі роботу на тему: „Інноваційна освітня діяльність у системі формування компетентної особистості” колектив закладу нагороджений золотою медаллю та дипломом Національної академії педагогічних наук України.

Видавничою діяльністю займаються заклади позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку області. У 2020 році було підготовлено навчальних програм та посібників – 459, інших методичних матеріалів – 293.

Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр має свій сайт. На сайті висвітлюються усі заходи, які проводяться у закладі. Усього на сайті Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру у 2020 році висвітлено 47 матеріалів про діяльність закладу.

Організаційно-масова робота

В області організаційно-масова робота з учнями і вихованцями в галузі позашкільної екологічної освіти проводиться на різних рівнях: регіональному (місцевому), обласному, всеукраїнському, міжнародному.

У закладах загальної середньої та позашкільної освіти протягом року було проведено 1142 масових заходів із залученням 54240 дітей.

Починаючи з березня 2020 року усі масові заходи проводились дистанційно, а з вересня 2020 року – з дотриманням усіх санітарно-протиепідемічних та карантинних заходів – частково очно, частково у дистанційному форматі.

У закладах позашкільної освіти екологічного спрямування протягом 2020 року було проведено 519 масових заходів, в яких було задіяно 14718 вихованців.

Протягом 2020 року у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді було проведено 345 масових заходів, у яких взяли участь 8025 дітей.

Масові заходи були спрямовані на розвиток пізнавальних інтересів, на морально-етичне, художньо-естетичне, патріотичне та правове виховання.

Заходи виховного спрямування передбачали такі форми роботи: бесіди, диспути, свята, конкурсні програми, інтелектуальні ігри, круглі столи, усні журнали. Також великої популярності набули вебінари, онлайн-семінари, віртуальні екскурсії, онлайн-квізи (вікторини).

У плануванні виховної роботи педагогічний колектив ПОЕНЦУМ приділяє велику увагу екологічному вихованню та залученню дітей до практичної природоохоронної діяльності, участі у міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських акціях, конкурсах, масових заходах екологічного спрямування.

Колективом закладу проведена обласна зимова наукова предметна школа, яка працювала 3-18 січня 2020 р. Слухачами школи стали 104 учасники із 2 міст, 6 районів, 8 ОТГ та Решетилівського професійного аграрного ліцею.

З 21 до 24 січня 2020 року команда від Полтавщини брала участь у фінальному етапі Третього Всеукраїнського турніру юних хіміків. Команду представляли учні Полтавського обласного наукового ліцею-інтернату II-III ступенів „Політ” при Кременчуцькому педагогічному коледжі імені А.С.Макаренка (керівник Михайленко Л.В.). Усі учасники нагороджені дипломами Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

З 28 до 31 січня 2020 року у місті Київ був проведений фінальний етап Всеукраїнського турніру юних біологів „НЕОБІО”, у якому брала участь команда Полтавської області. За результатами участі у Всеукраїнському турнірі юних біологів „НЕОБІО” Нестеренко Валерія, студентка Кременчуцького медичного коледжу імені В. І. Литвиненка та Нікішов Віталій, студент Полтавського коледжу нафти і газу посіли другі місця. Яковлева Надія, учениця Полтавського політехнічного ліцею посіла третє місце.

З 04 до 07 лютого 2020 року команда Полтавської області взяла участь в одному з найбільших конкурсів для талановитих учнів – Всеукраїнському

конкурсі „Еко-Техно-Україна-2020”. За підсумками роботи журі Дягилева Анастасія, учениця Кременчуцького ліцею № 10 „Лінгвіст” здобула I місце і сертифікат на участь у проєкті „Genius Olimpiad-2020”, який проводитиметься у м. Рочестер (штат Нью-Йорк, США). Коваленко Надія, учениця Кременчуцького ліцею № 25 „Гуманітарний колегіум” посіла III місце, Яцун Вікторія, учениця Березоворудської загальноосвітньої школи I-III ступенів Пирятинської районної ради виборола призове IV місце.

З 12 до 14 лютого 2020 року команда Полтавської взяла участь у Всеукраїнському конкурсі молодіжних проєктів з енергоефективності „Енергія і середовище”. За підсумками роботи журі Хайчіна Марина, Ширяєв Ярослав, студенти 2 курсу Вищого професійного училища № 7 м. Кременчук здобули II місце, а Аніщенко Дар’я, учениця 9 класу Дмитрівської середньої школи I-III ступенів Дмитрівської сільської ради – III місце.

З 18 до 20 лютого 2020 року делегація Полтавської області брала участь у Всеукраїнському конкурсі юних зоологів і тваринників. За рішенням журі Началджи Анастасія, учениця Пирятинської загальноосвітньої школи № 6 та Убийвовк Олександра, учениця Решетилівського ліцею посіли призові треті місця, Величко Діана, учениця Великобудищанської загальноосвітньої школи I-III ст. Гадяцького району та Мироненко Яна, учениця Максимівського ліцею Недогарківської сільської ради Кременчуцького району нагороджені грамотами учасників фінального етапу.

Вихованці закладів позашкільної освіти Полтавщини стали активними учасниками та призерами Всеукраїнського конкурсу з квітництва та ландшафтного дизайну „Квітуха Україна”, який проходив з 12 до 15 травня 2020 року у заочному форматі. Команда Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру посіла III місце з проєктом „У віночку нашім різнобарвні квіти – символ України і дарунок літа”, а команда Миргородського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді отримала диплом учасника.

За підсумками III Всеукраїнського конкурсу творчих робіт, який проводився Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді Міністерства освіти і науки України спільно з Благодійною організацією „Благодійний фонд „Щаслива лапа” сім учасників із Полтавської області, які стали переможцями конкурсу, нагороджені грамотами та цінними подарунками від Благодійної організації „Благодійний фонд „Щаслива лапа”.

Юні активісти-природолюби Полтавщини Махінко Єлизавета, Калинку Софія, Калинку Анастасія та Миргородський Богдан, учні спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 з поглибленим вивченням предметів природничо-математичного циклу імені Л.І. Бугаєвської Горішньоплавнівської міської ради взяли участь у Всеукраїнському онлайн-таборі „Дитячий екологічний парламент”, що проходив з 27 до 30 липня 2020 року. Учасники заходу отримали сертифікати та подарунки – екосумку та зростаючий екоолівець.

Вихованці Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру взяли участь у Всеукраїнському конкурсі з флористики та фітодизайну „Юннати України”, підсумки якого були підведені 5-7 жовтня. За підсумками

роботи журі команда закладу з композицією „Єдність” посіла I місце в номінації „Квіткові килими”.

З 3 до 13 листопада у дистанційному форматі проходив Всеукраїнський конкурс „Еко-Техно Україна”. За підсумками он-лайн захисту вихованка Миргородського міського центру еколого-натуралістичної творчості Тузенко Анастасія з проектом „Алелопатична взаємодія амброзії полинолистої з деякими культурними рослинами” виборола II місце в категорії „Біологія та мікробіологія”.

У заочному форматі відбувався фінальний етап Всеукраїнського конкурсу експериментально-дослідницьких робіт з природознавства „Юний дослідник”. Усього від області в конкурсі взяли участь 12 учасників. За результатами журі конкурсу II місце у секції „Охорона здоров’я” посіли вихованці гуртка „Юні охоронці природи” Пальчиківського навчально-виховного комплексу Полтавської районної ради та Жижура Анна, учениця 6 класу Малобудищанської загальноосвітньої школи I-III ступенів Опішнянської селищної ради.

Також заочно відбулося підведення підсумків фінального етапу Всеукраїнського юнацького фестивалю „В об’єктиві натураліста – 2020”. За результатами участі у фестивалі учасники Полтавської області посіли три других місця.

У Всеукраїнському конкурсі навчально-дослідних земельних ділянок вихованці ПОЕНЦУМ посіли I місце.

У Всеукраїнському конкурсі-огляді „Дивовижна теплиця” ПОЕНЦУМ також отримав I місце.

Робота з обдарованою учнівською молоддю

Важливим напрямом діяльності Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру є робота з обдарованими та здібними дітьми.

Саме для вирішення цього завдання у листопаді 2000 року було створено очно-заочну біологічну школу (ОЗБШ).

Школа має у своєму складі групи з двоохрічною заочною формою навчання та працює за двома секціями: хімії та біології.

На I курс очно-заочної біологічної школи зараховуються учні 9-10 класів закладів загальної середньої освіти, члени МАН та НТУ на основі рекомендацій керівників органів управління освітою за результатами написання тестових контрольних робіт.

У 2020 році до ОЗБШ було зараховано 74 вихованці із м. Полтави, 2 районів та 3 ОТГ області. 49 слухачів отримали документ про позашкільну освіту після закінчення II курсу очно-заочної біологічної школи.

У роботі ОЗБШ є чимало форм роботи з вихованцями: розроблення та реалізація індивідуальних, парних та групових проєктів, що поєднують теорію та практику, музейна педагогіка, залучення дітей до роботи в природі та природоохоронної діяльності, експериментально-дослідницька діяльність, проведення літньої обласної науково-дослідницької експедиції та зимової предметної школи, екологічної експедиції „Чиста хвиля” у формі байдаркового походу. Виїзні форми роботи цього року не були проведені у зв’язку з карантинними обмеженнями.

На базі обласного дитячо-юнацького оздоровчого табору „Еколог” з 03 до 18 січня 2020 р. реалізовувався науково-оздоровчий проєкт „Обласна

зимова наукова предметна школа” – зимова сесія очно-заочної біологічної школи.

Учасниками Школи були представники з 2-х міст, 8 об'єднаних територіальних громад, 6 районів області та Решетилівського професійного аграрного ліцею. Зміст роботи предметної школи спрямований на поєднання навчання з оздоровчими заходами, національно-патріотичним вихованням, виховною, науково-дослідницькою роботою, музейною педагогікою, зустрічами з учасниками АТО, молодіжними організаціями тощо.

Вихованцями наукового товариства учнів за 2019-2020 навчальний рік було написано 10 науково-дослідницьких робіт. Всі роботи направлено на обласний етап конкурсу-захисту учнів-членів Полтавського територіального відділення МАН, де 4 учасники посіли III місце.

Серед досягнень обдарованої молоді області за 2020 рік:

- 5 призових місць – у Всеукраїнському біологічному форумі „Дотик природи”;

- 3 призових місця у конкурсі “Intel-Еко-Україна” – національному етапі Міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів “Intel ISEF”;

- 2 призових місця у Всеукраїнському конкурсі винахідницьких і раціоналізаторських проектів.

Робота з національно-патріотичного виховання

Для учнів та вихованців педагогами ПОЕНЦУМ та мережі профільних закладів позашкільної освіти області протягом року були проведені масові заходи до знаменних патріотичних дат: Дня Соборності, пам'яті Героїв Небесної Сотні, Дня української писемності і мови, вшанування учасників наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, Дня захисника України, Дня Збройних Сил України.

Протягом року для дітей організовано зустрічі з представниками громадських організацій, Національної поліції, учасниками АТО. Педагогічний колектив та вихованці стали активними учасниками Всеукраїнської акції „Ми разом з Луганщиною”.

Щороку з метою відновлення народних ремесел, національних традицій українського народу вихованці ЗПО області є активними учасниками Всеукраїнських конкурсів, а саме:

- Всеукраїнський заочний конкурс робіт юних фотоаматорів „Моя країна – Україна!” – 106;

- Всеукраїнської дитячо-юнацької еколого-патріотичної гри „Паросток” - 9 призерів;

- Всеукраїнської виставки-конкурсу „Український сувенір” - 6 призерів.

Протягом тижня сільського господарства „Осінні дари” 536 вихованців стали учасниками заходів спрямованих на поглиблення теоретичних знань, виховання інтересу до галузі сільського господарства та поваги до людей праці.

У рамках акції „16 днів проти насильства” для вихованців ПОЕНЦУМ були організовані ряд заходів у он-лайн та оф-лайн форматах, до яких долучились 1226 дітей.

Протягом тижня безпеки життєдіяльності „Моя безпека” педагогами закладу для 687 вихованців були проведені бесіди, конкурси малюнків, плакатів, соціальної реклами, фоточеленджі.

Під час перебування в обласній зимовій науковій природничій школі, що працювала з 3 по 18 січня 2020 року на базі ДЗОВ „Обласний дитячо-юнацький табір „Еколог” 104 слухачі мали змогу долучитись до різдвяних традицій. Стали учасниками різдвяного вертепу, з колядками та щедрівками завітали до мешканців села. Також зустрічались з представниками громадських організацій, учасниками АТО.

Педагогічними працівниками закладу підготовлені методичні розробки на теми: „Україна пам’ятає! Світ визнає!”, „День вшанування загиблих у час Голодомору”, „Небесна сотня – цвіт країни”, „Криниця прадіда мого”, „Я - українець, я – патріот”, „Мій рідний край – земля моїх батьків”.

Робота з еколого-природоохоронного та біологічного напрямку

Протягом звітнього періоду в закладах освіти області були організовані та проведені обласні масові заходи та обласні етапи всеукраїнських масових заходів еколого-природоохоронного та біологічного профілю:

акції: „День юного натураліста”, „Птах року”, „Годівничка”, „День зустрічі птахів”, „Зелений паросток майбутнього”, „День Довкілля”;

конкурси: „До чистих джерел”, „Природа і люди”, „Збережи ялинку”, „Юний дослідник”, колективів екологічної просвіти „Земля – наш спільний дім”, „Зоологічна галерея”, „Вчимося заповідувати”, „В об’єктиві натураліста”, еколого-натуралістичний похід „Біощит” тощо.

Найбільш масовим за кількістю учасників став обласний етап XIII Міжнародного екологічного конкурсу за темою „Метелики – німий шедевр природи”, в якому взяли участь 413 учнів закладів загальної середньої освіти та вихованців закладів дошкільної та позашкільної освіти різних вікових рівнів. Роботи 20 учасників посіли призові місця на національному етапі.

Також масовими за кількістю учасників стали обласні етапи акцій: „Годівничка” (1334), „День зустрічі птахів” (91), „Великий зимовий облік птахів” (413), „Горлиця звичайна – птах року 2020” (88), „День юного натураліста” (27 учасників); конкурси „В об’єктиві натураліста” (60), „Зоологічна галерея” (36), „Земля – наш спільний дім” (73 команди-учасники); „До чистих джерел” (27).

Щороку вихованці закладів позашкільної освіти області демонструють високу результативність у масових заходах еколого-природоохоронного та біологічного напрямку на всеукраїнському рівні. Серед найбільш вагомих перемог юннатів області у 2020 році:

3 призових місця – у Всеукраїнському турнірі юних біологів „НЕОВІО”;

5 призових місць – в еколого-натуралістичному поході „Біощит”;

3 призових місця у Всеукраїнському конкурсі молодіжних проєктів з енергоефективності „Енергія і середовище”;

9 призових місць в акції „День юного натураліста”;

6 призових місць у біологічному форумі учнівської та студентської молоді „Дотик природи 2020”;

7 призових місць в акції „Парад квітів біля школи”;

11 призових місць в конкурсі дитячого малюнка „Зоологічна галерея”;
7 призових місць в акції „Годівничка”;
14 призових місць в акції „День зустрічі птахів”;
7 призових місць у конкурсі творчих робіт „Гуманне ставлення до тварин”;

2 призових місця у конкурсі дослідницько-експериментальних робіт з природознавства „Юний дослідник”;

71 призове місце у конкурсі „Новорічна композиція”;

6 призових місць в юнацькому фестивалі „В об’єктиві натураліста”.

Однією з інноваційних форм роботи еколого-природоохоронного та біологічного напрямів є екскурсії екологічними стежками. Так на території Полтавської області протягом 2020 року діяло 156 екологічних навчальних стежок. При обласному дитячо-юнацькому оздоровчому таборі „Еколог”, структурному підрозділі ПОЕНЦУМ, діє екологічна стежка „Юннатівська”, яка складається із трьох маршрутів: „Табірний”, „Верхньомлинський” та „Ворсклянський”.

У 2020 році проводився конкурс колективів екологічної просвіти „Земля - наш спільний дім”, який проходив під гаслом „95 років країні Юннатії” в он-лайн форматі. Участь у міських і районних відбіркових етапах конкурсу взяли майже 3 тис. учнів усіх вікових рівнів, а в зональному відбірковому турі – 49 команд з усіх куточків Полтавщини.

Переможцем фінального етапу конкурсу на обласному рівні стала команда „Екологічна варта” Горішньоплавнівської спеціалізованої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 5 імені Л.І. Бугаєвської Горішньоплавнівської міської ради, яка представляла Полтавську область на Всеукраїнському етапі конкурсу.

У 2020 році в рамках Всеукраїнського конкурсу „Вчимося заповідувати” учнівськими колективами області обстежено 7 територій, що можуть поповнити заповідний фонд Полтавщини.

У Полтавській області функціонує 59 дитячих громадських об’єднань, до яких залучено 1327 учнів та 27 дитячих екологічних парламентів.

Однією з найактивніших є Диканська районна екологічна дитяча громадська організація „Зелене серце”, керівник І.С. Черкаська. Головною метою діяльності є об’єднання та координація зусиль дорослих, дітей та підлітків у вирішенні соціальних та екологічних проблем, справах охорони довкілля, екологічної просвіти та освіти для забезпечення сталого розвитку Диканського району.

В області працює 30 юнацьких секцій Товариства охорони природи. Однією з найрезультативніших є секція Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру, що діє під егідою Полтавської обласної організації Українського товариства охорони природи (голова Смоляр Наталія Олексіївна).

Робота в галузі сільського і лісового господарства, зоології та тваринництва

У 2020 р. за статистичними даними в області 182 ЗЗСО мали НДЗД площею 77.5 га, з них відповідали Положенню – 78. Кількість НДЗД щорічно зменшується, це пов’язано з процесом оптимізації шкіл у сільській місцевості, а також з обмеженням водопостачання влітку при високій

температурі повітря, звільненням багатьох учнів від роботи на НДЗД за станом здоров'я, відсутністю малогабаритної техніки, відсутністю оплати вчителю за роботу на НДЗД тощо.

На сьогодні 4 заклади позашкільної освіти мають НДЗД (загальна площа – 1,63 га), а саме: Пирятинська районна станція юних натуралістів, Кременчуцький еколого-натуралістичного центр учнівської молоді, Миргородський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді.

Педагоги цих закладів проводять дослідницько-експериментальну роботу з дітьми, закладають досліди з рослинами і тваринами, закріплюють, розширюють і поглиблюють знання з ботаніки, зоології, пізнають рослинні і тваринні організми, опановують методи управління їх ростом і розвитком, набувають уміння у вирощуванні рослин і тварин, долучаються до колективної праці. Протягом 2020 року було проведено 102 досліди.

Змістовна різнопланова дослідницька робота проводилася протягом навчального року на НДЗД закладів освіти Глобинського, Зіньківського, Кобеляцького, Карлівського районів, але загальна площа ділянок в районах зменшилась.

В області працює 10 учнівських виробничих бригад (УВБ) та аграрних трудових об'єднань за різними напрямками, де задіяно 237 дітей. У закладах позашкільної освіти області працює 38 аграрних учнівських об'єднань, які відвідують 536 учнів.

Вони активно працюють в Гадяцькому, Кобеляцькому, Лубенському районах, Омельницькій та Семенівській ОТГ. Як правило, аграрні трудові об'єднання організують свою роботу на шкільних НДЗД, у приватних підприємствах, фермерських господарствах, займаються благоустроєм територій місцевих шкіл, парків.

У ЗЗСО Полтавської області функціонує 11 теплиць і 4 парники, у ЗПО – 2 теплиці і 1 парник (Полтавський ОЕНЦУМ, Миргородський ЦЕНТУМ).

У закладах позашкільної освіти функціонує 2 кролеферми (Миргородського ЦЕНТУМ, Полтавського ОЕНЦУМ).

Птахоферми у закладах загальної середньої освіти відсутні. У закладах позашкільної освіти функціонує 1 птахоферма в ПОЕНЦУМ. Навчально-дослідна птахоферма є базою для проведення занять 7 гуртків (91 учнів) „Юні кролівники”, „Цікава зоологія”, „Юні птахівники”, „Юні зоологи”.

Полтавський ОЕНЦУМ має зоолого-тваринницьку базу, яка включає крільчатник, пташник, вольєри для утримання свійських і диких тварин. На базі утримується 12 видів тварин та птиці (кількість особин – 97). Миргородський ЦЕНТУМ також має крільчатник.

Куточки живої природи мають 55 ЗЗСО області, найбільше їх в у м. Полтава, Глобинському Кобеляцькому, Лохвицькому, Хорольському районах, у ЗПО – 5. Вони є змістовною базою для проведення роботи гуртків юних зоологів, птахівників, кролівників, юних друзів природи та науково-дослідницької діяльності.

Для розвитку роботи за сільськогосподарським напрямом колектив ПОЕНЦУМ протягом багатьох років тісно співпрацює із вченими

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Полтавської державної аграрної академії.

На базі ПОЕНЦУМ працюють навчальна пасіка, лабораторія квітництва та овочівництва, лабораторія зоології.

Дослідницькі роботи юних натуралістів області були представлені для участі у щорічних всеукраїнських трудових акціях “Дослідницький марафон” (II місце), „Плекаємо сад”, „Кролик” (II місце), Всеукраїнському конкурсі навчально-дослідних земельних ділянок (I місце), „Дивовижна теплиця” (I місце), в обласному конкурсі „Мій рідний край, моя земля” і були високо оцінені кваліфікованим журі, отримавши 4 призових місця на всеукраїнському рівні.

В умовах низької лісистості області актуальним і перспективним напрямом роботи профільних ЗПО є організація роботи шкільних лісництв.

У цьому році в області на загальній площі 292 га працювали 13 шкільних лісництв в Лубенському, Зіньківському, Пирятинському, Гадяцькому, Чорнухинському районах, де отримували знання з основ лісознавства і навчалися сучасним технологіям вирощування лісових культур 413 учнів.

Робота з квітництва, благоустрою та озеленення

Невід’ємною частиною навчально-виховної та дослідницької роботи з юннатами є навчально-дослідницька робота в закритому ґрунті. Вона дає змогу вести на високому науково-методичному рівні дослідження, практичні роботи за навчальними програмами з ботаніки, загальної біології та програмами профільних гуртків юннатів.

У закладах загальної середньої освіти області функціонує 11 теплиць і 4 парники, у закладах позашкільної освіти – 2 теплиці і 1 парник (Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Миргородський міський центр еколого-натуралістичної творчості).

Робота в закритому ґрунті проводиться у закладах освіти Гадяцького, Зіньківського, Кобеляцького, Глобинського районів, Великобагачанської, Сергіївської, Омельницької, Мачухівської ОТГ, міст Кременчука та Миргорода, Полтавському ОЕНЦУМ.

Лабораторія квітництва та овочівництва (теплиця) ПОЕНЦУМ відповідає „Положенню про культивацийні споруди захищеного ґрунту загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів”. На базі лабораторії квітництва і овочівництва протягом 2020 року працювало 11 гуртків (146 дітей), закладено 19 дослідів.

Керівники гуртків разом зі своїми вихованцями беруть участь у всеукраїнських конкурсах, акціях: „Юний дослідник”, „Дослідницький марафон”, „Галерея кімнатних рослин”, „Юннатівський зеленбуд”.

Діяльність навчальних теплиць області була презентована на Всеукраїнському конкурсі „Дивовижна теплиця”, де посіли I місце.

Робота закладів освіти області в галузі квітництва, ландшафтного дизайну та озеленення протягом року також презентувалася в профільних масових заходах на всеукраїнському рівні. Так команда вихованців Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді посіла I місце у Всеукраїнському конкурсі з флористики та фітодизайну „Юннати України”.

У Всеукраїнському конкурсі з квітникарства та ландшафтного дизайну „Квітуча Україна” команда юннатів ПОЕНЦУМ нагороджена дипломом НЕНЦ за зайняте III місце (проєкт „У віночку нашим різнобарвні квіти – символ України і дарунок літа”).

У вересні колективи закладів освіти Полтавської області взяли участь у Міжнародній акції „Всесвітній день прибирання „Word Cleanup Day”. Працівники Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді спільно з представниками Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області взяли участь в екологічній акції „Пластик не місце у наших водоймах”, яка присвячена Міжнародному дню чистих берегів.

Виконувач обов’язків директора

Людмила СУСАХІНА